

NORDRE LAND KOMMUNE
SÆRUTSKRIFT

Saksbeh.: Geir Steinar Loeng

Arkivkode: 200

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

54/08 Formannskapet

19.05.2008

Lnr.: 4382/08

Arkivsaksnr.: 08/1256

Arkivnøkkel.: 200

Saksbehandler: GSL

Utskrift til:

OFFENTLIG INNKREVIING NOU 2007:12 - HØRING

Sammendrag:

Nordre Land kommune støtter mindretallets innstilling i utvalget bak NOU 2007:12 Offentlig innkreving.

Vedlegg:

Sammendrag av merknader til NOU 2007:12

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- * NOU 2007:12 Offentlig innkreving
- * Utkast til uttalelse til NOU 2007:12 Offentlig innkreving fra Nordre Land kommune, datert 28.04.08, etter mal utarbeidet av NKK.

Saksopplysninger:

Ved kongelig resolusjon av 21. september 2005 oppnevnte regjeringen et utvalg for å utrede den samlede offentlige innkrevingsfunksjonen. Arbeidet har munnet ut i en NOU, 2007:12.

Konklusjonen på utredningen er et delt utvalg, der et flertall går inn for opprettelse av en sentralisert tvangsinnkrevingsetat for det offentlige krav mot privatpersoner og næringsdrivende, mens mindretallet ikke støtter forslaget om å innlemme skatteoppkreverens virksomhet i denne.

Flertallet bygger sin konklusjon på bl.a. følgende:

- det er i dag en fragmentert organisering og måten det offentlige løser innfordringen på i dag medfører betydelige utfordringer, ikke minst for skyldnere.
- antall innfordringstiltak blir unødig høye
- vansker for næringslivet
- feil innfordringsstrategi velges ofte pga. mangel på helhetlig oversikt fra det offentliges side

FORNYINGS OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
04 JUNI 2008
ARKIVKODE: 411
SAKSNR: 200800301-148

- mye dobbeltarbeid
- m.m. (det vises her til NOU'en for uttømmende info)

Utvalgets flertall konkluderer på denne bakgrunn at ”*det både er i brukerens og samfunnets interesse å skape en mer helhetlig organisering av offentlig innfordring, både på statlig og kommunalt nivå. Dette vil gi en bedre oversikt for brukerne, høyere innbetaling og vesentlig større effektivitet, samtidig som det vil styrke rettssikkerheten.*”

Mindretallet støtter ikke forslaget om etablering av en sentralisert tvangsinnkrevingsetat som skal ivareta skatteinnkrevingen. Kommunene vil etter forslaget kun stå igjen med innkreving av kommunale krav, føring av skatteregnskapet, avregning av skatt og arbeidsgiverkontroll. Mindretallet hevder videre at ”*dagens skattebetalingsordning har høy løsningsgrad, god rettsikkerhet, god brukerservice og synergier med øvrig kommunal virksomhet.*” Mindretallet viser dessuten til tidligere utredninger mht. kvaliteten på norsk innkrevingsvirksomhet og mener at utvalgets arbeid ikke har frembrakt vesentlig ny dokumentasjon for sine anbefalinger, men kun legger til grunn at det er et stort forbedringspotensial uten at dette er dokumentert gjennom f.eks kost-nytte analyser.

Vurdering:

Skatteoppkreverne har en samlet løsningsgrad, for alle skatteartene på 99,2 % - ett halvt år etter inntektsåret. Når alle innfordringstiltak, over tid, er gjennomført og det ikke er mulig å få mer ut av skyldnerne, er den samlede løsningsgrad kommet opp i 99,5 %. Se NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving.

Skatteinnkrevingen i Norge er meget god og blant de beste i verden. Når resultatene ikke er enda bedre kommer det av det store antall skjønnsligninger og at skjønnslignede skatter er vesentlig vanskeligere å inndrive enn skatter basert på egendeklarasjon. Disse problemene vil den foreslåtte innfordringsetaten også måtte forholde seg til.

Statens innkreving av merverdiavgiften har en løsningsgrad på 99,4 %, målt ett år etter fastsettelsesåret. Toll- og avgiftsetaten har en løsningsgrad på 99,8 %. Samlet har de tre etater en løsningsgrad på 99,2 %. De 20 andre etatene som er med i utredningen har en samlet løsningsgrad på 89,0 %.

En samordning av kravene til de tre største innkrevingsmiljøene antas å ha liten eller ingen provenymessig effekt. Derimot vil de mindre omfattende tiltak ha stor betydning for løsningsgraden, både for skatteoppkrevernes og statens løsningsgrad.

I hvor stor utstrekning det er mulig å samordne kravene til de andre 20 etater som er med i utredningen har utvalget ikke utredet.

Utifra en samlet vurdering der etatens måloppnåelse og en samlet kommunal konsekvensvurdering vektlegges anbefaler rådmannen at utvalgets mindretall støttes om ikke å innlemme skatteoppkreverfunksjonen i en sentralisert tvangsinnkrevingsetat for offentlige krav. NKK (Norges Kemner og Kommunekassererforening) har utarbeidet en mal til uttalelse med dette utg.pkt. og som derfor anbefales tiltrådt som Nordre Land kommunes høringsmerknad.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde formannskapet til å fatte slikt vedtak:

1. Nordre Land kommune viser til NOU 2007:12 og er av den formening at en statliggjøring av skatteinnkrevningen vil bety følgende:
  - Sterk sentralisering
  - Provenytap både for stat og kommuner
  - Innkrevingsmiljøer i kommunene svekkes
  - Brudd i verdikjeden fører til dårligere brukerorientering
  - Kommunale oppgaver overføres til staten
  - Kommunalt selvstyre reduseres
  - Betydelige overgangskostnader
2. Nordre Land kommune kan på denne bakgrunn ikke anbefale at flertallets konklusjoner følges opp av Stortinget vedr. NOU 2007:12.
3. Kommentarer, datert 28.04.08, oversendes som formannskapet i Nordre Land kommunes høringsuttalelse til NOU 2007:12.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 08. mai 2008.

Jarle Snekkestad
rådmann

Geir Steinar Loeng

Behandling i Formannskapet:

Vedtak:

1. Nordre Land kommune viser til NOU 2007:12 og er av den formening at en statliggjøring av skatteinnkrevningen vil bety følgende:
  - Sterk sentralisering
  - Provenytap både for stat og kommuner
  - Innkrevingsmiljøer i kommunene svekkes
  - Brudd i verdikjeden fører til dårligere brukerorientering
  - Kommunale oppgaver overføres til staten
  - Kommunalt selvstyre reduseres
  - Betydelige overgangskostnader
2. Nordre Land kommune kan på denne bakgrunn ikke anbefale at flertallets konklusjoner følges opp av Stortinget vedr. NOU 2007:12.
3. Kommentarer, datert 28.04.08, oversendes som formannskapet i Nordre Land kommunes høringsuttalelse til NOU 2007:12.

Rett utskrift:
29. mai 2008

Vigdis Stenmark,.....

Kommentarer til NOU 2007: 12

Offentlig innkreving

fra

Nordre Land kommune

28. april 2008

SAMMENDRAG AV MERKNADER TIL NOU 2007:12

Utvalgets flertall foreslår at det skal opprettes en statlig innfordringsetat for det offentliges krav mot privatpersoner og næringsdrivende.

- Vi er ikke enige i flertallets forslag.

Flertallet hevder at forslaget, som innebærer å overføre oppgaver med skatteinnkrevingen fra kommunene til staten, er "den beste måten" å organisere innfordringen på, men:

- Flertallet har ikke vurdert distriktpolitiske hensyn eller konsekvenser for kommunene, se punkt 2.3.7, 9, 10 og 11 under.
- Flertallet har sett bort fra Stortingets standpunkt om at skatteoppkreveren skal være kommunal, se punkt 1.2 og 4 under.
- Forslaget innebærer at kommunene blir fratatt oppgaver som er lagt til dem ved lov, og som kan vise til resultater som er blant de beste i verden.
- Forslaget fører til at kommunene mister innkrevingskompetanse og blir svekket i håndteringen av sine egne krav.
- I Danmark medførte statliggjøringen av skatteinnkrevingen økt skattegjeld og provenytnap. Det er ingen grunn til å tro at det samme ikke vil skje her. Forslaget vil derfor medføre provenytnap og svekket økonomi for ikke bare for kommunene, med også staten og folketrygden.

Flertallet har ikke vurdert problemstillinger om personvern og stigmatisering av enkeltpersoner, men

- Den foreslåtte statlige innfordringsetaten får et sentralt gjeldsregister med oversikt over samtlige skyldnere med ubetalte krav til det offentlige. Flertallet har ikke sikret en grundig utredning av de personvernmessige problemstillingene, se pkt 1.1 og pkt 6.1. under. Flertallet har heller ikke vurdert om et slikt register krever særskilt lovhjemmel, se pkt 8.
  - Vi viser her også til prof. dr. juris Tore Bråthen med flere: Utredning om gjeldsregister i Norge avgitt 1. april 2008, der det påpekes at et gjeldsregister vil skape interessekonflikter i forhold til personvern hensyn. De samme problemene gjelder den foreslåtte statlige etatens gjeldsregister.
- Det danske Datatilsynet er bekymret over hvilke opplysninger som tilføres kreditor i den nye danske etaten for innkreving av offentlige krav. Tilsvarende bekymringer vil oppstå for gjeldsregisteret i den foreslåtte statelige etaten, se punkt 8 under.
- Det kun gitt 1 983 gjeldsordninger i 2006 og det er derfor grunn til å anta at det er få mennesker som vil ha krav mot flere offentlige kreditorer, se punkt 8 under. Det er derfor et uforholdsmessig tiltak å samle opplysninger i et gigantisk register om det offentliges krav mot landets innbyggere.
- 39 % av befolkningen mener at opplysninger om betalingsevne er følsomme, se punkt 8 under.

Departementet uttaler i mandatet for utredningen at "Det synes å være et betydelig potensiale for å forbedre den offentlige innkrevingen. (...).(NOU 2007:12, s 10), men:

- Det er ikke fremskaffet tallmateriale som viser omfanget av antall multiskyldnere.
  - I perioden 2004 – 2006 ble det i snitt innvilget ca. 2000 gjeldsordninger hvert år, se punkt 6.2 under.
  - I utredningen "gjeldsregister i Norge" avgitt til Barne- og likestillingsdepartementet 1. april 2008 ble det konkludert med at et gjeldsregister bare vil berøre et lite antall personer og at det derfor var et lite treffsikkert sosialpolitisk tiltak.
- Det er ikke fremskaffet tallmateriale som viser omfanget av antall krav som kan innfordres på samme måte. Det er ikke gitt at alle krav kan samordnes.
  - Utvalget har ikke beregnet løsningsgraden for de etater som omfattes av utredning
  - Ved at løsningsgraden for de aktuelle etatene ikke er kjent vil det ikke være mulig å beregne provenygevinsten.
  - Skatteetaten, skatteoppkreverne og Toll- og avgiftsetaten, som til sammen har ca. 95 % av kravene, har en løsningsgrad på 99,2 %. Et resultat som er blant de beste i verden.
  - Etter sentraliseringen i Danmark økte de samlede skatterestansene med kr 1,7 mrd. Og skattetapet var på ca. 400 mill. kroner

Mandatet hevder at det foreligger et ”betydelig potensial” for å bedre brukerorientering og rettssikkerhet (NOU s 10), men:

- Utvalget har ikke påvist at innbyggerne er misfornøyde med den offentlige innkrevingen
- Den høye løsningsgraden for kommunekassererne, Skatteetaten og Toll- og avgiftsdirektoratet – som er nevnt over – vitner om at de tre etatene kommuniserer godt med brukerne, se punkt 7 under.
- Nærhet til innkrever er svært sentralt, og av stor betydning særlig for vanskeligstilte skyldnere. Det blir lite nærhet med bare 5 regioner og et begrenset antall etatskontorer, se punkt 7
- Erfaringer fra Danmark viser at innfordring av krav som retter seg mot hhv personer og virksomheter innebærer ganske forskjellige virkemiddelbruk.
- Undersøkelsen utført av Norsk Gallup i 2002 viste at skatteoppkreverne fikk meget høye ”score” sammenlignet med statlige skattekontor.

Utvalgets flertall har også lagt til grunn at det er et potensial for samordningsgevinster ved en opprettelse av en statlig innfordringsetat. Vi er ikke enige i dette:

- Utvalgets flertall har ikke tatt hensyn til den betydelige samordningen som allerede finnes skatte- og avgiftsområdet, se pkt 5
- Utvalget har ikke på forsvarlig vis vurdert antallet multiskyldnere.
- Etter vår mening er det svært lite trolig at en samlet innfordring av offentlige krav vil gagne mange skyldnere, se pkt 6.1. Dette er også fremhevet i prof. dr. juris Tore Bråthen: Utredning om gjeldsregister i Norge, april 2007 der det påpekes at et gjeldsregister bare vil påvirke en svært liten del av befolkningen.

Oppsummering

En statliggjøring av innkrevingen vil bety følgende:

- Sterk sentralisering
- Provenytap både for stat og kommuner
- Innkrevingsmiljøer i kommunene svekkes
- Brudd i verdikjeden fører til dårligere brukerorientering
- Kommunale oppgaver overføres til staten
- Kommunalt selvstyre reduseres
- Betydelige overgangskostnader

. Vi kan på denne bakgrunn ikke anbefale at flertallets konklusjoner følges opp av Stortinget.